

Evaluering af udvidet åbningstid i daginstitutioner i Ballerup Kommune

Juli 2016

1. Indledning

Kommunalbestyrelsen afsatte i forbindelse med budgetforhandlingerne for 2014 en mio. kr. til udvidelse af åbningstiden i dagtilbud og en udvidelse af åbningstiden blev effektueret fra den 1. januar 2015.

Nærværende evaluering er foretaget i perioden fra den 18. april til den 30. april 2016, hvor der har været udsendt digitale spørgeskemaer via forældreintra til i alt 1.130 forældre til børn, som ikke har børn i institutioner med udvidet åbningstid, dels til alt 1.893 forældre med børn i institutioner med udvidet åbningstid.

Endvidere er der i perioden fra den 18. til 29. april 2016 foretaget en optælling af børn i institutioner med udvidet åbningstid i ydertimerne. I alt ni institutioner deltog i opgørelsen og i alt 1.181 børn indgik i opgørelsen.

Spørgeskemaundersøgelse og optælling har været suppleret med interviews med personalet i to børnehuse.

Såvel undersøgelserne som nærværende evaluering har været iværksat af en centralt nedsat styre- og arbejdsgruppe bestående af:

- Børnehusleder Hanne Bendi Jespersen
- Konsulent Lena Høgh, Center for Skoler, Institutioner og Kultur
- Tina Langeskov Nødvig, Center for Skoler, Institutioner og Kultur
- Jan Jensen, Center for Skoler, Institutioner og Kultur
- Henrik Thorning, Center for Skoler, Institutioner og Kultur

Anbefalinger og konklusioner har været drøftet i arbejdsgruppen og er alene forslag baseret på de indhentede erfaringer.

2. Baggrund

Kommunalbestyrelsen afsatte i forbindelse med budgetforhandlingerne for 2014 en mio. kr. til udvidelse af daginstitutionernes åbningstid. Børne- og Skoleudvalget besluttede den 28. januar 2014, at de daværende ni institutionsdistrikter blev tildelt en lige stor andel af midlerne, hvorefter institutionerne i distriktet, havde ansvaret for at samarbejde om en udvidelse af åbningstiden, således at der i hvert distrikt er mindst én afdeling, som åbner kl. 6.00 hver dag og mindst én afdeling, som har åben til kl. 17.30 mandag til torsdag og til kl. 17.00 om fredage. Dagplejens gæstehus fik i forbindelse med beslutningen et kvarters længere åbningstid både om morgenen og om eftermiddagen.

Den udvidede åbningstid blev indført pr. 1. januar 2015 og har været i kraft i knapt halvandet år på tidspunktet for evalueringen.

Evalueringen af den udvidede åbningstid blev aftalt i forbindelse med budgetaftalen for 2016. Af budgetaftalen fremgår, at evalueringen skal foretage en undersøgelse, som indeholder en registrering af behov i institutioner med udvidet åbningstid, undersøger efterspørgsel og mobilitet hos pladsanvisning og distrikter samt kommer med en opsamling af løsningsforslag og en kvalificering af evt. indstillinger til Børne- og Skoleudvalget.

Der har siden indførelsen af den udvidede åbningstid været afsat en mio. kr. årligt til den udvidede åbningstid.

3. Definitioner og oversigt

Udvidet åbningstid forstås her, som den åbningstid der pr. 1. januar 2015 i nedenstående børnehuse og afdelinger forlængede åbningstiden hhv. om morgenen og om eftermiddagen. Den udvidede åbningstid er tillige den åbningstid, som blev sikret ved en særskilt bevilling på en mio. kr. fra Kommunalbestyrelsen.

Det er de daværende ni distrikter, som selv, i samarbejde med institutionsbestyrelserne, har aftalt, hvilke institutioner der har udvidet åbningstid og i hvilken periode, indenfor de politisk udstukne rammer. Enkelte distrikter har valgt at placere morgen- og eftermiddagsåbent i forskellige institutioner, mens de fleste af distrikterne har den udvidede åbningstid (morgen- og eftermiddag) placeret i samme institution, jf. nedenstående oversigt:

Tabel 1. Oversigt over udvidede åbningstider, fordelt på de tidligere distrikter.

Distrikt	Tidligere åbningstid, kl.	Udvidet åbningstid, kl.
Egebjerg	Man – tors. 6.45 – 17.05 Fre. 6.45 – 16.25	<i>Børnehuset ved Skoven</i> Man – tors. 6.00 – 17.30 Fre. 6.00 – 17.00
Grantofte	<i>Børnehuset Grantofte</i> Man – tors. 6.20 – 16.40 Fre. 6.20 – 16.00	<i>Børnehuset Grantofte, afd. Askelunden</i> Man – tors. 6.00 – 17.30 Fre. 6.00 – 17.00
Hede/Magleparken	<i>Afd. Birkegården</i> Man – tors. 6.30 – 16.45 Fre. 6.30 – 16.30 <i>Afd. Globen</i> Man – tors. 6.30 – 16.45 Fre. 6.30 – 16.30	<i>Afd. Birkegården</i> Man – tors. 6.00 – 16.45 Fre. 6.00 – 16.30 <i>Afd. Globen</i> Man – tors. 6.30 – 17.30 Fre. 6.30 – 17.00
Højager	Man – tors. 6.30 – 16.45 Fre. 6.30 – 16.30	<i>Børnehuset Lundegården</i> Man – tors. 6- 17.30 Fre. 6.00 – 17.00
Lundebjerg	Man – tors. 6.30 – 16.45 Fre. 6.30 – 16.30	<i>Børnehuset Lundebjerg, afd. Paraplyen og Nordstjernen</i> Man – tors. 6.00 – 17.30 Fre. 6.00 – 17.00
Måløv	Man – tors. 6.35 – 17.00 Fre. 6.40 – 16.00	<i>Børnehuset Kærlodden</i> Man – tors. 6.00 – 17.30 Fre. 6.00 – 17.00
Rosenlund	Man – tors. 6.30 – 16.45 Fre. 6.30 – 16.30	<i>Børnehuset Ellekilde</i> Man – tors. 6.00 – 17.30 Fre. 6.00 – 17.00
Rugvænget	<i>Afd. Kornblomsten</i> Man – tors. 6.30 – 16.45 Fre. 6.30 – 16.30 <i>Afd. Stjernehuset</i> Man – tors. 6.45 – 17.00 Fre. 6.45 – 16.45	<i>Afd. Kornblomsten</i> Man – tors. 6.00 – 16.45 Fre. 6.30 – 16.30 <i>Stjernehuset</i> Man – tors. 6.45 – 17.30 Fre. 6.45 – 17.00
Østerhøj	<i>Afd. Fregatten</i> Man – tors. 6.30 – 17.00 Fre. 7.00 – 16.00 <i>Afd. Stjernehøj</i> Man – tors. 7.00 – 17.15 Fre. 7.00 – 17.00	<i>Afd. Fregatten</i> Man – tors. 6.00 – 17.00 Fre. 6.00 – 16.30 <i>Afd. Stjernehøj</i> Man – tors. 7.00 – 17.30 Fre. 7.00 – 17.00
Dagplejehuset Kornvænget	Man – tors. 7.00 – 16.45 Fre. 7.00 – 16.00	Man – tors. 6.45 – 17.00 Fre. 6.45 – 16.15

Det bemærkes, at Daglejehuset har udvidet åbningstiden med et kvarter om morgenen og om aftenen for at tilgodese de forældre, som skal bruge mere tid på transport de dage, hvor deres børn skal i gæstedagleje.

Der er ikke ændret i anvisningsreglerne til daginstitutionerne som følge af den udvidede åbningstid, så forældre med et angivet behov for udvidet åbningstid har ikke fortrinsret til bestemte pladser. Dog vil Pladsanvisningen så vidt muligt bestræbe sig på at imødekomme eventuelle behov, jf. også afsnit om Pladsanvisningens erfaringer med udvidet åbningstid.

4. Anvendelse af udvidet åbningstid – spørgeskemaundersøgelse blandt forældre

4.1 Forældre med børn i institution, som ikke har udvidet åbningstid

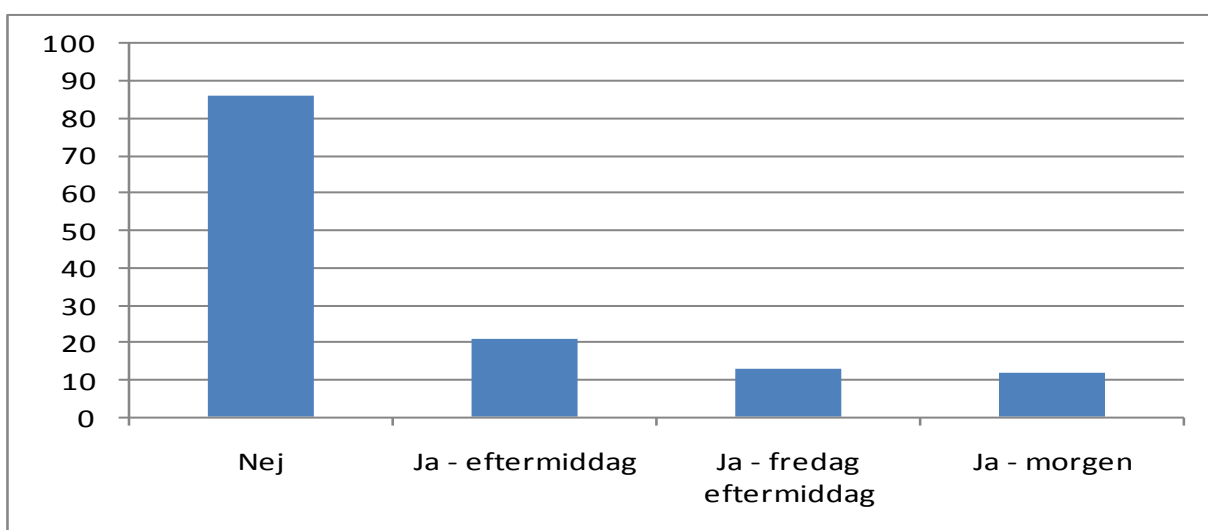
Med henblik på at få en indikation af behovet for udvidet åbningstid blandt forældre med børn i Ballerup Kommunes daginstitutioner er der udsendt et spørgeskema, hvor der bl.a. spørges til pasningsbehov og ønsker til udvidet åbningstid. Der er foretaget en stikprøve blandt et bredt repræsentativt udsnit af institutioner uden udvidet åbningstid på tværs af kommunen.

Der er i perioden fra den 18. april til den 30. april 2016 udsendt digitale spørgeskemaer ud via Forældreintra til i alt 1.130 forældre til børn, som ikke har børn i institutioner med udvidet åbningstid. I alt 133 forældre svarede, hvilket giver en svarprocent på knap 12 pct.

Ud af de tilbagesendte svar svarede 65 pct. af forældrene nej til spørgsmålet om "Har du pasningsbehov som går ud over dit barns institutions åbningstid?", jf. nedenstående figur 1.

I alt 35 pct. svarede ja til et behov om åbningstid ud over institutionens nuværende åbningstid. Heraf fordelte 16 pct. sig med behov for udvidet åbningstid om eftermiddagen, 10 pct. med behov fredag eftermiddag og 9 pct. med behov om morgenen. Det bemærkes, at der kan være overlap mellem forældre, som har svaret på, hvornår de har behov for yderligere åbningstid, således at der kan være svaret fx både morgen og eftermiddag.

Figur 1. Fordeling af svar på spørgsmålet: "Har du pasningsbehov som går ud over dit barns institutions åbningstid", faktiske antal svar.

Note: Der var i alt 132 forældre, som svarede på spørgsmålet.

Adspurgt om der forventes behov for udvidet åbningstid fremover svarede 57 pct. (74 svar) af forældrene nej, mens 43 pct. (56 svar) af forældrene svarede ja.

Til spørgsmålet om hvorfor der ønskes udvidet åbningstid (blandt de forældre, som svarede ja til spørgsmålet om forventet behov for udvidet åbningstid fremover), svarede 85 pct. af forældrene, at det er "arbejde", som giver et ønske om udvidet åbningstid. 8 pct. svarede "andet", 6 pct. svarede "transport" mens 1 pct. svarede, at de har behov i forbindelse med at "handle ind".

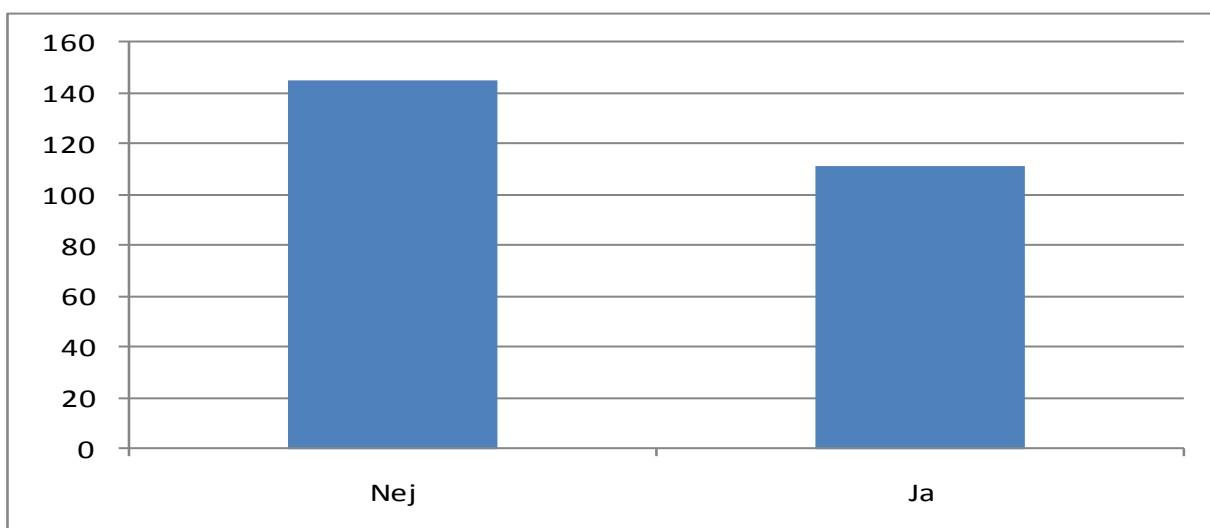
4.2 Forældre med børn i institution, som har udvidet åbningstid

Med henblik på at undersøge forældrenes kendskab til den udvidede åbningstid i daginstitutionerne, samt for at undersøge anvendelsen af den udvidede åbningstid, er der i perioden fra den 18. april til den 30. april 2016 udsendt i alt 1.893 spørgeskemaer via Forældreintra. I alt 258 forældre svarede på spørgeskemaet, svarende til en svarprocent på knap 14 pct.

Adspurgt om forældrene har kendskab til, at institutionen har udvidet åbningstid, svarede godt 87 pct. (224 svar) af forældrene ja, mens knap 13 pct. (33 svar) svarede nej.

Forældrene blev ligeledes spurgt om "har du indenfor de sidste tre måneder anvendt den udvidede åbningstid?". Hertil svarede 57 pct. af forældrene nej, mens 43 pct. svarede ja på spørgsmålet, jf. figur 2.

Figur 2. Fordeling af svar på spørgsmålet: Har du indenfor de sidste 3 måneder anvendt den udvidede åbningstid?, faktiske antal svar.

Note: Der var i alt 256 forældre, som svarede på spørgsmålet.

Blandt de forældre som svarede ja til, at de indenfor de sidste tre måneder havde anvendt den udvidede åbningstid, svarede:

- 36 pct., at de har anvendt den udvidede åbningstid om eftermiddagen,
- 33 pct., at de har anvendt den udvidede åbningstid fredag eftermiddag og
- 31 pct., at de har anvendt den udvidede åbningstid om morgenen.

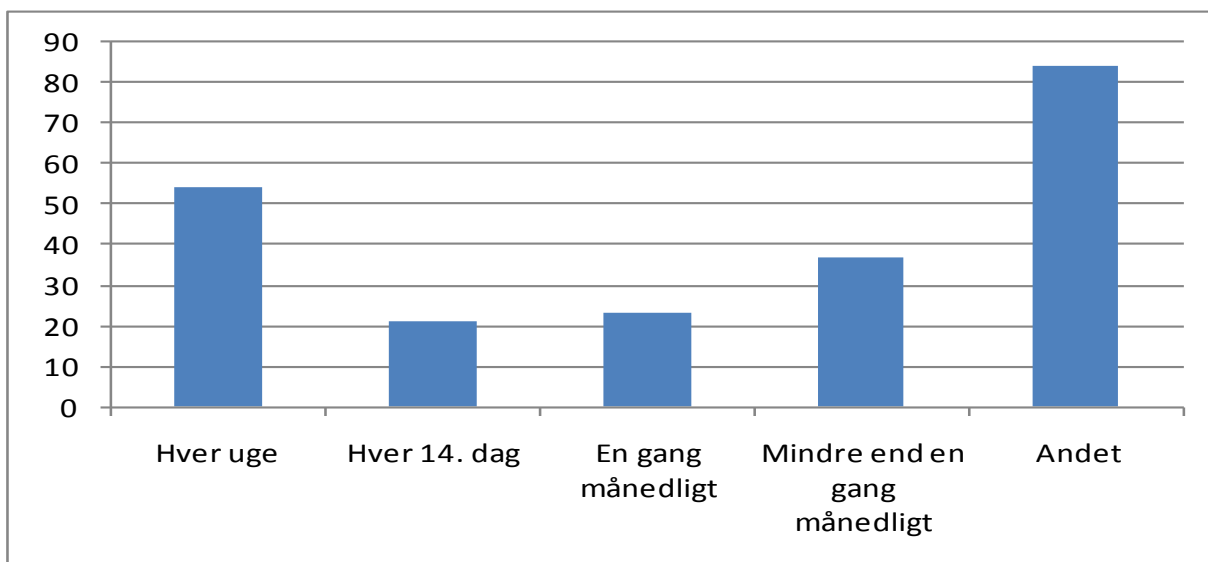
Der kan være overlap mellem forældre, som har svaret på, hvornår de har anvendt den udvidede åbningstid, således at der kan være svaret fx både morgen og eftermiddag.

På spørgsmålet om, hvor ofte den udvidede åbningstid blev brugt svarede:

- 25 pct. af forældrene hver uge
- 10 pct. hver 14. dag
- 10 pct. månedligt
- 17 pct. mindre end månedligt
- 38 pct. af forældrene svarede "andet".

Den faktiske fordeling blandt forældre som svarede på spørgsmålet om, hvor ofte den udvidede åbningstid blev anvendt, fremgår af figur 3.

Figur 3. Fordeling af svar på spørgsmålet: "Hvor ofte har du anvendt den udvidede åbningstid?", faktiske antal svar.

Note: Der var i alt 219 forældre, som svarede på spørgsmålet.

Adspurgte om den udvidede åbningstid forventes anvendt fremover, svarede 52 pct. (133 svar) af forældrene nej, mens 48 pct. (122 svar) svarede ja.

Blandt de forældre, som svarede ja til en forventning om at anvende den udvidede åbningstid fremover, svarede 83 pct. "arbejde" som baggrunden for ønsket om

udvidet åbningstid, 10 pct. nævner "transporttid", 1 pct. nævner "handle ind" og 6 pct. angiver "andet".

På spørgsmålet om forældrene har valgt institutionen på grund af den udvidede åbningstid, svarede 84 pct. (214 svar) af forældrene nej, mens 16 pct. (40 svar) svarede ja.

4.3 Opsamling på spørgeskemaer

Der er umiddelbart tale om lave svarprocenter, hvorfor der kan være en vis risiko for, at de indkomne svar ikke er repræsentative, fx i forhold til geografisk spredning i kommunen eller set på socialklasser mv. Ses på de enkelte svar er der dog ikke en udtalt tendens til, at særlige svar er specifikt overrepræsenterede. Det vurderes derfor, at spørgeskemaundersøgelserne kan anvendes som et fingerpeg omkring såvel anvendelse af udvidet åbningstid, som det ønskede behov om udvidet åbningstid.

Det bemærkes, at der generelt ofte vil være tendens til at holde mulighederne for anvendelse af udvidet åbningstid åben i forhold til fremadrettede ønsker. Der er således lidt flere forældre, som forventer at anvende den udvidede åbningstid end forældre, som har anvendt den udvidede åbningstid, blandt forældre med børn i institution med udvidet åbningstid. Blandt forældre med børn i institutioner, som ikke har udvidet åbningstid er denne forskel mere udtalt, idet markant flere forventer et behov fremadrettet, mens færre har et behov lige nu.

Generelt har relativt mange forældre svaret nej til et pasningsbehov ud over den åbningstid som institutionen har nu (65 pct.), når der ses på besvarelserne blandt forældre med børn i institution uden udvidet åbningstid. Det stemmer i grove træk overens med svarandelen blandt de forældre med børn i institution med udvidet åbningstid, hvor 84 pct. svarede, at de ikke har valgt institution på grund af den udvidede åbningstid.

Generelt er det på tværs af institutionstyper 'arbejde', som angives som hovedårsagen til at den udvidede åbningstid anvendes, forventes og ønskes anvendt.

Blandt forældre med børn i institution med udvidet åbningstid er der et stort kendskab (87 pct.) til den udvidede åbningstid, hvorfor muligheden for længere pasning er kendt.

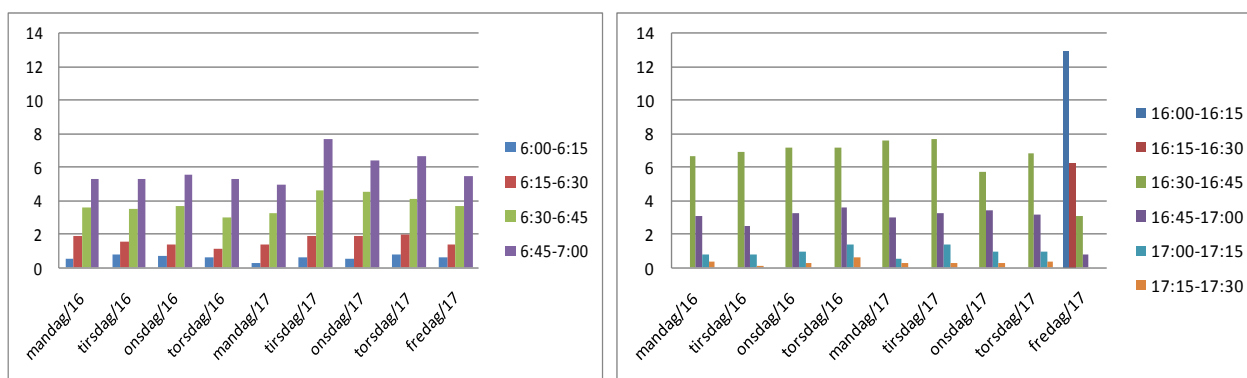
5. Optælling af børn som anvendte den udvidede åbningstid

Der er i ugerne 16 og 17 (18. til 29. april 2016) foretaget en optælling af børn i institutioner med udvidet åbningstid i ydertimerne. I alt ni institutioner deltog i opgørelsen. I alt 1.181 indmeldte børn indgik i opgørelsen. Opmærksomheden henledes på, at ikke alle institutioner der deltager i opgørelsen har udvidet åbningstid både om morgenen og om eftermiddagen, jf. afsnit 3.

Ses samlet på alle ni institutioners opgørelse over andelen af børn i den udvidede åbningstid samt i ydertimerne lige inden den udvidede åbningstid, er der generelt relativt få børn i den udvidede åbningstid, jf. figur 4. I tidsrummet fra kl. 6.00 til kl. 6.30 er det under 2 pct. af børnene som befinder sig i institutioner med udvidet åbningstid i de opgjorte uger. Ses på tidsrummet fra før kl. syv (kl. 6.45 til 7.00) var den højeste andel af børn i institution 7,7 pct. (tirsdag i uge 17), mens den laveste andel var på 5 pct. (mandag i uge 17).

Der var en lidt højere andel af børnene i institution om eftermiddagen i de målte uger, jf. figur 4. Således var der mellem 5,7 pct. og 7,7 pct. af det mulige antal børn i tidsrummet fra kl. 16.30 til 16.45. Efter kl. 17 lå andelen på de enkelte dage for alle institutioner på mellem 1,4 pct. og 0,5 pct. Efter kl. 17.15 var den højeste andel 0,6 pct. (torsdag i uge 16). Det bemærkes, at der på den målte fredag (i uge 17) var 13 pct. af det mulige antal børn efter kl. 16.00 og fra kl. 16.15 var andelen på 6,2 pct. Der blev ikke optalt på fredagen i uge 16, som følge af St. Bededag.

Figur 4. Andelen af børn i daginstitutioner med udvidet åbningstid, som anvendte åbningstiden i ydertimerne i uge 16 og 17, hhv. morgen og eftermiddag.

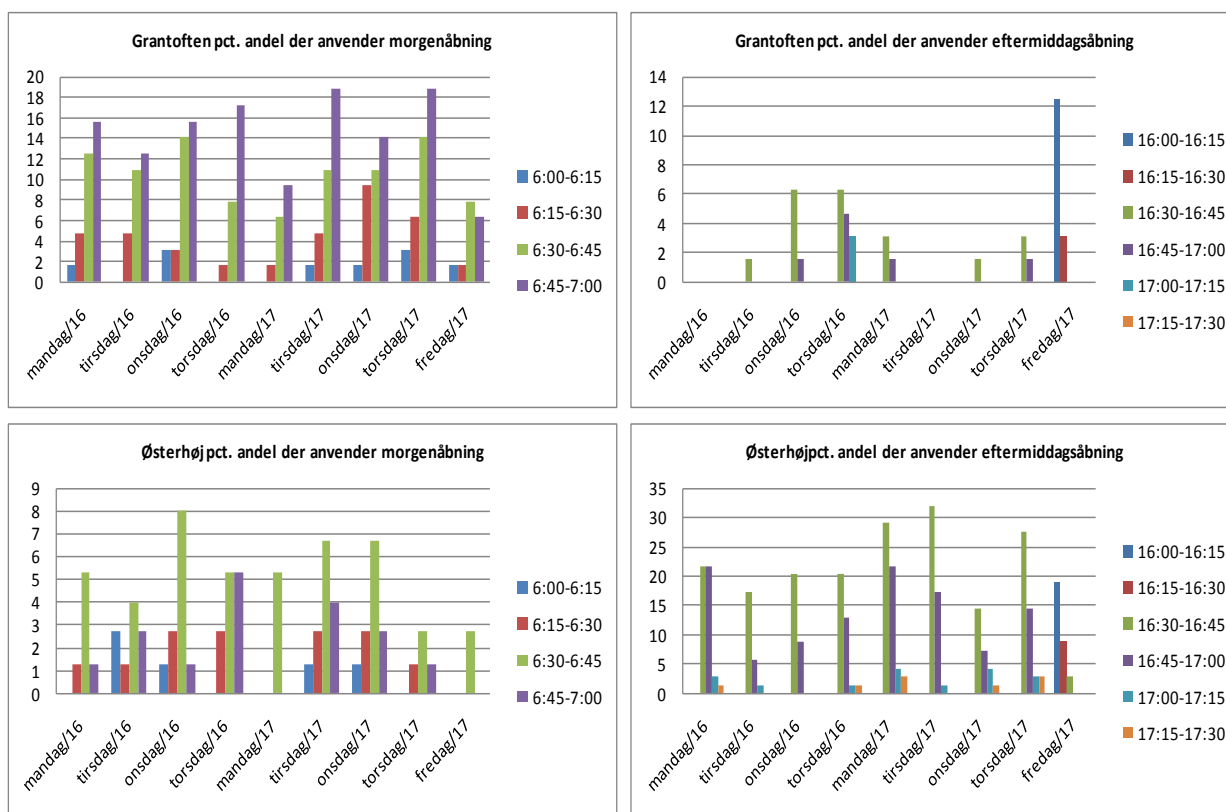
Note: Andelen er beregnet på baggrund af det samlede antal børn i institutioner med udvidet åbningstid sat i forhold til daglig opgørelse af antallet af børn i de angivne tidsrum. Fredag i uge 16 var St. Bededag og indgår derfor ikke i opgørelsen. Det bemærkes, at ikke alle institutioner har åbent i alle de optalte tidsrum.

Der er relativt store forskelle institutionerne imellem i forhold til, hvornår den udvidede åbningstid anvendes mest. For nogle institutioner anvendes den udvidede åbningstid væsentligt mere i morgentimerne end om eftermiddagen og omvendt i andre institutioner. Det er en generel tendens til, at den udvidede åbningstid i højere grad enten anvendes i morgentimerne eller i eftermiddagstimerne i den enkelte institution og ikke, at der generelt er en høj anvendelse i både morgentimer og eftermiddagstimer.

Der er i øvrigt i den sammenhæng en tendens til at den udvidede åbningstid i højere grad anvendes i morgentimerne i institutioner beliggende i områder med en højere socioøkonomisk faktor end institutioner beliggende i områder med en lavere socioøkonomisk faktor. Omvendt forholder det sig med anvendelsen i

eftermiddagstimerne, hvor institutioner beliggende i områder med en lav socioøkonomisk faktor har en lidt højere anvendelsesgrad end i institutioner beliggende i områder med en højere socioøkonomisk faktor, jf. som eksempel i figur 5, hvor der er taget udgangspunkt i hhv. Grantoften og Østerhøj.

Figur 5. Andelen af børn som anvender udvidet åbningstid i institution Grantoften, hhv. om morgenen og om eftermiddagen.

Note: Opmærksomheden henledes på at enheden i andelsskalaen (y-aksen) varierer. Andelen er beregnet på baggrund af det samlede antal børn i institutioner med udvidet åbningstid sat i forhold til daglig opgørelse af antallet af børn i de angivne tidsrum. Fredag i uge 16 var St. Bededag og indgår derfor ikke i opgørelsen. Grantoften har åbent fra kl. 6.00 til kl. 17.30, fredag dog til kl. 17. Østerhøj har åbent hhv. fra kl. 6 til kl. 17, fredag dog til kl. 16.30 (Fregatten) og fra kl. 7 – 17.30, fredag dog til kl. 17 (Stjernehøj).

5.1 Opsamling på opgørelse

Overordnet må det konstateres, at der er relative få børn i institutionerne i ydertimerne. Om morgenen er under 8 pct. (som det højeste i den målte periode) af børnene i institution indtil kl. 7.00, og om eftermiddagen er der som det højeste under 8 pct. af børnene i den målte periode efter kl. 16.30, og efter kl. 17.00 er andelen af mulige børn i institution på under 2 pct. i den målte periode.

Det kan – særligt om eftermiddagen – hænge sammen med, at forældrene gerne vil hente deres børn i god tid inden institutionen lukker enten af hensyn til fx, at ens barn helst ikke skal hentes som den sidste, eller fordi forældrene har en vis margen i forhold til afhentning uanset åbningstid.

Der er endvidere en relativ forskel institutionerne imellem på, hvornår den udvidede åbningstid anvendes, således at det for nogle institutioners vedkommende særligt er om morgenen, der er en større anvendelse, og for andre er det koncentreret om eftermiddagen. I den sammenhæng anes en socioøkonomisk forskel, således at særligt institutioner beliggende i områder med en høj socioøkonomisk faktor har en større andel børn i morgentimerne og omvendt med institutioner beliggende i områder med en lavere socioøkonomisk faktor, hvor andelen er højere om eftermiddagen. Det kan hænge sammen med eneforsørgere og/eller særlige arbejdstider i bestemte erhverv, fx i service- og industrierhverv.

5.2 Opsamling på opgørelse og spørgeskemaer

Sammenlignes med spørgeskemaet, hvor der blev spurgt ind til forældrenes anvendelse af den udvidede åbningstid, ses der umiddelbart nogle forskelle mellem den anvendelse som forældrene nævner og den faktiske anvendelse. Det skal bemærkes, at sammenligning ikke direkte kan foretages, idet der er tale om to forskellige perioder (opgørelsen er foretaget over 2 uger, og forældrene er spurgt ind til anvendelsen de sidste 3 måneder).

Således angav 25 pct. af forældrene, at de brugte den udvidede åbningstid hver uge, og den faktiske anvendelse af den udvidede åbningstid ligger i gennemsnit omkring 4-5 pct. i de målte to uger. Hertil skal tilføjes, at svarprocenten var meget lav, så den faktiske forskel kan være reel.

Det kan i den sammenhæng bemærkes, at 84 pct. af forældrene ikke har valgt institution på grund af den udvidede åbningstid.

6. Interview med to børnehuse om anvendelsen af udvidet åbningstid

Der er som supplement til spørgeskemaundersøgelsen og opgørelsen af antal børn foretaget to mindre gruppeinterviews (med hhv. to pædagoger og tre pædagoger og en leder i institutioner med udvidet åbningstid) med henblik på en kvalitativ holdning til undersøgelsens resultater samt oplevede afhentningsmønstrene i de pågældende institutioner.

Interviews er foretaget i hhv. Globen og Lundebjerg i hhv. ugerne 20 og 22.

Interviewene viser, at personalet synes opgørelsen af antallet af børn stemmer meget fint overens med oplevelsen af antallet af børn også i andre uger end de optalte. Personalet tilføjede, at det ofte er de samme børn, som enten møder tidligt eller afhentes lidt senere end andre børn.

I Børnehuset Globen har man ind imellem forældre, der står og venter på at aflevere børn når børnehuset åbner, mens der på den anden side tit ikke er nogen børn i børnehuset de sidste tre kvarter til en halv time.

I Globen har man ind imellem bedsteforældre m.v. som henter børn, hvis det kniber for forældrene med at nå det inden lukketid. Det er dog ikke meget udbredt. Ganske få forældre arrangerer mere fast andre afhentningsordninger (fx au pair, ung pige eller lignende) af hensyn til skæve arbejdstider m.v.

Det er sammenfattende oplevelsen hos det interviewede personale i Globen, at den udvidede åbningstid har hjulpet enkelte forældre om morgenen, men at den udvidede åbningstid om eftermiddagen ikke i større omfang har været anvendt, hvorfor personaleressourcerne, som anvendes om eftermiddagen, kunne være anvendt bedre. Endelig blev det nævnt, at den øgede bevilling til udvidet åbningstid har medført en omprioritering af ressourcerne, således at der er færre pædagoger nu end tidligere i spidsbelastningsperioden fra ca. kl. 10 til kl. 14.

I Børnehuset Lundebjerg skønnes det, at mellem 3-6 børn ud af 30 anvender den udvidede åbningstid om morgenen, mens der ikke er det store behov om eftermiddagen. I vuggestuen i Lundebjerg sidder personalet tilsvarende ofte uden børn om eftermiddagen, mens der er lidt flere børn i den udvidede åbningstid om morgenen, dog i beskedent omfang.

Det er generelt vurderingen blandt i det interviewede personale i Lundebjerg, at forældrene langt overvejende anvender "den gamle åbningstid", dog undtaget fredag, hvor børnene bliver hentet lidt senere. Det blev tilføjet, at flere børn nu bliver hentet til tiden, efter at åbningstiden er udvidet.

I Lundebjerg opleves, at det langt overvejende er forældrene som henter deres børn, og kun sjældent er det bedsteforældre eller andre.

Det er oplevelsen blandt personalet i Lundebjerg, at enkelte forældre gerne så, at børnehuset åbnede lidt tidligere om morgenen, samt at der ikke er fremsat ønsker om øget åbningstid om eftermiddagen. Det blev nævnt, at personaleressourcerne til den udvidede åbningstid har betydet, at der er flyttet lidt timer fra timerne midt på dagen, hvor der er størst behov.

Opsamlende bemærkes, at det i de to børnehuse opleves, at optællingen af børn i den udvidede åbningstid er repræsentativ for den generelle brug.

Det bemærkes yderligere, at personalet gerne så en mere fleksibel tilgang til åbningstider, således at der alt efter behov kunne åbnes tidligere om morgenen og lukkes tidligere om eftermiddagen. Det blev bemærket, at institutionernes bestyrelser kunne have en endnu mere aktiv rolle i planlægningen af åbningstiden, men at det ikke nødvendigvis er uproblematisk, idet enkelte forældre kan komme til at fastsætte åbningstider ud fra egne behov og ikke et generelt behov.

7. Dagplejens erfaringer med udvidet åbningstid

Dagplejens gæstehus har pr. 1. januar 2016 udvidet åbningstiden med et kvarter om morgenen og et kvarter om eftermiddagen, således at åbningstiden nu er fra kl. 6.45 mandag til torsdag og fra kl. 6.45 til 16.15 om fredagen. Dette har medført en samlet åbningstid på 50,5 timer ugentligt.

Den udvidede åbningstid i dagplejen blev bl.a. foretaget ud fra, at særligt forældre fra Skovlunde og Måløv har en længere transporttid til dagplejens gæstehus.

Det er dagplejens erfaring med den udvidede åbningstid, at der fortsat er behov for at bevare den udvidede åbningstid, da der hver uge er flere forældre som benytter sig af muligheden for enten at aflevere tidligere eller hente senere.

8. Pladsanvisningens erfaringer med udvidet åbningstid

Pladsanvisningen har i perioden fra 15. april 2015 og frem til 30. juni 2015 foretaget en optælling af forældre, som ønskede en institution specifikt som følge af øget åbningstid. I perioden var der to forældre som specifikt ønskede en institution med begrundelse i den udvidede åbningstid (begge ønsker blev fremsat i april 2015). Der har i 2016 ikke været foretaget en specifik optælling af ønsker til institutioner med udvidet åbningstid. Pladsanvisningen bemærker dog, at det kun i meget få tilfælde i forbindelse med opskrivning, bliver nævnt, at der er et ønske om en specifik institution som følge af udvidet åbningstid.

Det bemærkes, at opskrivningen til Pladsanvisningen foregår digitalt, hvor det ikke angives specifikt, om en institution søges som følge af udvidet åbningstid. Der kan således være forældre, som ønsker en specifik institution uden at nævne, at det skyldes udvidet åbningstid.

Generelt ses der ikke en særlig søgning mod institutioner med udvidet åbningstid i forhold til andre institutioner. De få børn, som er på ventelisten, ønsker som oftest en institution i et andet distrikt end bopælsdistriktet, som følge af andre årsager end den udvidede åbningstid. Der er således ikke tegn på en særskilt mobilitet, som følge af udvidet åbningstid i specifikke institutioner. Det kan evt. have sammenhæng med, at den udvidede åbningstid blev udmøntet i alle de tidligere ni distrikter.

9. anbefalinger og konklusion

På baggrund af optælling omkring anvendelsen af den udvidede åbningstid, ses at den udvidede åbningstid ikke benyttes i meget stort omfang, dog anvendes den udvidede åbningstid i højere grad om morgenen end om eftermiddagen i de fleste institutioner. Det er her værd at bemærke, at der er relative forskelle på tværs af kommunen, herunder at der anes en vis socioøkonomisk sammenhæng, således at den udvidede åbningstid om morgenen i højere grad anvendes i områder med højere socioøkonomisk faktor, mens den udvidede åbningstid om eftermiddagen anvendes i områder med lavere socioøkonomisk faktor, jf. afsnit 5.

Interview i to institutioner bekræfter, at der i dele af den udvidede åbningstid er relativt få eller ingen børn, men også at der er en tendens til at den udvidede åbningstid i højere grad anvendes om morgenen frem for om eftermiddagen.

I dagplejen ses anvendelsen af den udvidede åbningstid er værre større.

Det fremgår af spørgeskemaerne, at forældrene i institutioner med udvidet åbningstid har et ganske stort kendskab til den udvidede åbningstid. Det fremgår videre, at hovedparten af forældrene ikke har anvendt den udvidede åbningstid i større omfang bagudrettet, men forventer i lidt større omfang at anvende den udvidede åbningstid fremadrettet. Det bemærkes i øvrigt, at der ikke ses at være en umiddelbar sammenhæng mellem den konkrete optælling af børn i den udvidede åbningstid og forældrenes i spørgeskemaerne nævnte anvendelse. Det kan skyldes dels en lav svarprocent samt forskellige perioder for optælling og spørgeskema.

Blandt forældre med børn i institution uden udvidet åbningstid svarer langt hovedparten, at de ikke har pasningsbehov, som går ud over den nuværende åbningstid. Blandt de forældre, som har et behov, som går ud over den nuværende institutions åbningstid er det nogenlunde jævnt fordelt om behovet er om morgenen eller om eftermiddagen.

Pladsanvisningen har ikke siden indførelsen af den udvidede åbningstid oplevet større søgning efter institutioner med udvidet åbningstid, set i forhold til andre institutioner og har kun i ganske få tilfælde oplevet en specifik efterspørgsel (hvor udvidet åbningstid blev angivet som begrundelse for valget af institution) efter institutioner med udvidet åbningstid.

På baggrund heraf kan følgende overvejes:

- I og med der er lokale og distriktsmæssige forskelle i anvendelsen af den udvidede åbningstid, kan det overvejes at lægge beslutning om den udvidede åbningstid ud til institutionsbestyrelserne indenfor de givne økonomiske ramme, herunder ikke mindst i forhold til om åbningstiden skal være koncentreret om morgenen eller eftermiddagen.

- Det kan endvidere overvejes at lade institutionerne fastsætte fleksible åbningstider - fastsat af bestyrelserne, således at bestyrelserne over tid kan ændre åbningstiderne indenfor de givne økonomiske rammer. Opmærksomheden henledes på, at der her kan være risiko for, at det er enkelte forældre, som kommer til at bestemme.
- Det kan overvejes – i forhold til det samlede behov – at have én institution i kommunen, som har lang åbningstid både morgen og eftermiddag/aften eller fx døgnåbent. Det kan medføre ændringer af anvisningsreglerne.
- Det kan i forbindelse med den nye distriktsstruktur overvejes at samle den udvidede åbningstid på én institution i hvert distrikt. På denne måde kan der tilpasses dels til yderligere åbningstid fx om morgenen indenfor den givne økonomiske ramme, og der kan samtidig tilpasses til det konkrete behov for pasning i den udvidede åbningstid. Forslaget vil medføre, at der vil være udvidet åbningstid i fem institutioner frem for som nu i minimum ni institutioner. Dette forslag kan evt. kombineres med, at lægge beslutning af udvidet åbningstid ud i institutionsbestyrelserne indenfor en given ramme (første dot).

